

Prof. Kelsen o státní suverenitě. Panevropská Unie v ČSR. pořádala v listopadu v Brně a v Praze přednášku prof. Hanse Kelsena o změně pojmu státní suverenity. Kelsen se uchýlil ve své přednášce od své známé dualistické teorie, v které rozeznává mezi hierarchickým právním řádem státním a mezistátním právem smluvním, jehož normy čerpají relevanci z právního řádu jednotlivých států, jež tedy není nadstátní. Nyní naopak vidíme u Kelsena značné přiblížení se k monismu Verdrossově. Hlavní myšlenka přednášky byla, že suverenita je potud pojmem relativním, že rozeznáváme suverenity různého stupně a záleží na hledisku, s kterého ji pozorujeme: každá obec, každá země je v určitém smyslu suverenní — a v stejném smyslu i stát, jenž však je zase podřízen suverenitě mezinárodního práva. Kč.

Nová obchodní smlouva mezi republikou Československou a Jugoslavií. Dnem 26. listopadu vstoupila v platnost obchodní a plavební smlouva mezi republikou Československou a královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců, uveřejněná pod č. 163. Sb. z. a n. r. 1929. Smlouva tato jest posledním článkem dosavadního vývoje smluvní úpravy hospodářských styků obou států.

První stručná smlouva byla uzavřena 9. září 1919 (uveř. ve Sb. z. a n. jako vl. nař. č. 379. r. 1920), prozatímní to obchodní a celní úmluva, kterou ČSR. poskytla SHS. celní tarify bývalého Rakouska-jak platily 1. července 1914 — s placením ve zlatě — a SHS. naší republice tarif minimální. První obšírnější smlouvou jest smlouva o prozatímní úpravě obchodních styků, uzavřená vládou (na základě zmocňovacího zákona č. 637 z r. 1919) dne 19. října 1920 (č. 629 Sb. z. a n. z r. 1920). Smlouva tato obsahovala klausuli nejvyšších výhod, upravovala obch. a živn. podnikání příslušníky jedné smluvní strany na území strany druhé, různé otázky vzájemných obch. styků vůbec, otázky dopravy a průvozu zboží, vracení obalů a nádob. Neobsahovala však tarifní části. V jejím čl. 9. bylo ustanovení, že za trvání této smlouvy lze souhlasně s jejím duchem přistoupiti k dohodě o její změně či doplnění. Ustanovení to stalo se praktickým dvakrát. Tak byla ustavena smíšená komise pro výklad čl. 1. a 3. smlouvy (viz č. 105 Sb. z. a n. z r. 1923), a podobně určeny podmínky užití smluvních tarifů při dovozu určitých jugoslávských vín do ČSR. (č. 76 Sb. z. a n. z r. 1925). Smlouva tato platila až do této doby. — Lze se ještě zmíniti o současně s ní uzavřené smlouvě kontingentní, která však neměla dlouhého trvání, neboť konsolidující se poměry hospodářské ukázaly její nepraktičnost.

Nová smlouva jest značně obšírnější své předchůdkyně. Upravuje podrobněji v prvních svých člancích nakládání s příslušníky jedné smluvní strany na území druhé, hlavně v obch., živnost. a plaveb. podnikání, totéž u osob právnických, sjednávání zakázek a pod. Zajímavým jest čl. 6., kde strany projevují ochotu ve zvláštní dohodě upravit otázku zaměstnání dělníků a zaměstnanců jedné strany na území druhé, jakož i otázku jejich sociálního pojištění. Dále upravuje smlouva otázky dovozu a vývozu (čl. 8., 9.), průvozu zboží (čl. 10., 11., 13.) a dopravy vůbec, dávky a břemena při výrobě a obratu zboží (čl. 19.), otázky plavby (čl. 21.—24.), poštovní styk (čl. 25.); ve čl. 27. shodly se strany na používání úmluvy o zjednodušení celních formalit, uzavřené v Ženevě r. 1923, podobně ve čl. 28. při vzájemné ochraně literárního a uměleckého vlastnictví na použití revidované bernské dohody z r. 1908.

Ku smlouvě připojen je závěrečný protokol, obsahující výklad některých článků smlouvy. Celkem má smlouva 30 článků a opětne neobsahuje celně-tarifní části. Nedostatek této úpravy značně zatěžuje náš obchodní styk s Jugoslavií, zvláště od zvýšení tarifních sazeb jugoslávským celním sazebníkem z r. 1925. Doufejme, že tento nedostatek bude v nejbližší době odstraněn, neboť se již v únoru 1927

o věci počalo jednati. Ostatně i přes tyto obtíže zaujímá náš export v Jugoslavii druhé místo za Rakouskem, zatlačiv Itálii na místo třetí.
M. H.

Obecná kriminální ústředna. Dne 1. prosince byla zřízena Obecná kriminální ústředna při policejním ředitelství v Praze. Účelem jejím je vést ústřední přehled internacionálních a interlokálních zločinců, zločinců-specialistů a zvláště těžkých zločinců a dále soustřeďovat veškeré zprávy o nich a na základě sebraného materiálu podávat zprávy bezpečnostním orgánům a pomáhat při zdokonalení teoretického výcviku orgánů bezpečnostních ke stíhání takových zločinců. Ústředna má tato oddělení: právní (věci právní, kriminalisticko-vědecké a kriminalisticko-technické) pro daktyloskopii, pro zjišťování totožnosti, pro pátrání po pohřešovaných, neznámých a pátrání po totožnosti neznámých mrtvol, pro zkoumání a srovnávání písma, ústřední sbírku podobizen, oddělení zpráv (popis, vystupování a zvyky zločincovy) a oddělení pro přesnou evidenci všech věcí kradených, nebo souvisejících se zločiny, dále oddělení pro potírání padělatelů platidel, šeků a cenných papírů, pro potírání obchodu se ženami a dětmi, železničního eráru, poštovní pro stíhání trestních činů ke škodě poštovního eráru. Konečně patří k Ústředně i redakce, která bude vydávat Policejní oznamovatel pro zemi českou a Ústřední policejní věstník pro celé území Čs. republiky.
Of.

Československá společnost pro právo trestní. Československá společnost pro právo trestní pořádala dne 11. prosince 1929 v Brně členskou schůzi, jejímž předmětem byla rozprava o osnově trestního řádu. Po zahájení schůze místopředsedou p. sen. pres. n. s. Vilémem Herrnrittem, ujal se slova prof. dr. Jaroslav Kallab tím, že nastínil vznik a úkoly této společnosti. Vyložil vznik mezinárodní jednoty kriminalistické, s níž těsně spjata jsou jména vynikajících kriminalistů, jako Liszt, Prins, Garçon, van Hamel, Garofalo, Zucker, Gross, Hoegel, Gleispach, Krzymuski, jejímž účelem bylo pěstovati vědu trestní po všech stránkách. Značný vývojový význam této jednoty spočívá zvláště v tom, že umožnila původní nesmířitelný boj mezi tak zv. klasicisty a pozitivisty podstatně zmírniti, takže přímo před válkou sotva znamenal více než zdůrazňování tu té, tu oné stránky, z níž zločin a trest lze pozorovati, a dále, že umožnila, že snahy reformy se projevily ve vítězném pochodu instiuce podmíněného odsouzení celým světem a že v osnovách nových trestních zákoníků zabezpečovací opatření jako prostředek v boji proti zločinnosti postaveno vedle trestu.

Tato společnost však za války zanikla. V roce 1924 vzniká v Paříži nová společnost, jenž nese název »Association internationale de droit pénal«, která slučuje k součinnosti různé národy a přebírá nyní úkoly zaniklé mezinárodní jednoty kriminalistické. Probrav v hlavních rysech účel této společnosti, zdůraznil, že mravní, hospodářské, sociální a politické změny, jež přinesla válka, vyžadují nového trestního práva: zločinnost stoupla a odolnost proti zločinnosti klesla. A v tomto prostředí ustavuje se v prosinci 1925 v Praze Československá společnost pro právo trestní, jakožto člen pařížské Associatione. Associatione, která konala již dva mezinárodní sjezdy, a to v roce 1926 v Bruselu a v roce 1929 v Bukurešti, vydává svůj časopis »Revue internationale de droit pénal«; Čs. společnost pro právo trestní pak vydává »Věstník čs. společnosti pro právo trestní«. Čs. společnost přejímá úkoly Associatione. Také u nás půjde o to, aby odborníci v trestním právu sloučili se s lékaři, pedagogy, sociology, filozofy, národohospodáři i techniky k účelnému boji proti zločinnosti, při čemž nesmějí přehlížeti ani teoretických problémů, jež nová doba přinesla, na př. otázky mezinárodního práva trestního k právu mezinárodnímu vůbec, aby tak proti zmezinárodnělé zločinnosti byla postavena účinná mezinárodní obrana.